

МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ З ІНОЗЕМНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

**І. О. Савеліхіна, К. М. Островська, О. І. Варунків,
М. О. Кулинич-Міський, Г. З. Корж, М. М. Островський**
*ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»;
кафедра фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб;
e-mail: iryna.savelikhina@gmail.com*

У системі освіти України реалізується концепція підготовки лікарів, розроблена відповідно до вимог Всесвітньої Федерації медичного освіти і основних положень Болонського процесу. Одним із учасників проведення реформ та інновацій в медицині України є Івано-Франківський національний медичний університет. Сучасний рівень навчання змінює види і форми викладання, умовами якого є мотивація, динамічність, гнучкість, активізація мислення, прийняття рішення у конкретних ситуаціях. Поряд із активізацією навчання завдяки фаховій і педагогічній майстерності викладачів по використанню передових технологій, щодня впроваджуються нові методики занять, що підвищують мотивацію, професіоналізм, активність студентів, приносять більшу результативність. У нашій державі є всі умови, які б формували в майбутніх медиків зацікавленість у здобутті професії, прагнення до самовдосконалення та висувують на перший план питання підвищення якості професійної підготовки. Для підвищення рейтингу та рівня вищої освіти в Україні не останню роль відіграє позитивна динаміка у кількості студентів, що опановують вищу медичну освіту англійською мовою.

Окреслені особливості викладання курсу пульмонології студентам із англійською формою навчання. Відзначена позитивна роль нових комп'ютерних технологій навчального процесу в організації самостійної роботи студента протягом навчального часу. Придбані знання в галузі пульмонології будуть сприяти формуванню клінічного мислення та підвищенню якості підготовки і конкурентоспроможності лікаря.

Ключові слова: *курс пульмонології, студенти-іноземці, методика навчання.*

Проблема захворювань органів дихання, незважаючи на значний прогрес медичної науки в останні десятиліття, продовжує зберігати свою актуальність. В умовах значної розповсюженості пульмонологічних захворювань в Україні вкрай важливим є професійне навчання студентів вищих навчальних медичних закладів нашої держави.

Навчальний процес є складовою частиною загального процесу виховання всебічно розвинутої особистості, що відповідає високому рівню потреб сучасного суспільства. Фундаментом для будь-якої системи є методологічні й методичні основи викладання. Воно в свою чергу складається зі змісту, який необхідно донести до студентів, і методики подання навчального матеріалу [1, 4].

Проаналізовано досвід кафедри фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб Івано-Франківського національного медичного університету з викладанням пульмонології студентам із іноземною формою навчання з урахуванням можливостей клінічної бази кафедри. Основні завдання при проведенні циклу пульмонології – формування знань у питаннях класифікації, діагностики, скринінгу, профілактики і лікування найрозповсюдженіших хвороб системи органів дихання. Так, хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ) і надалі залишається однією з найсерйозніших проблем сучасної системи охорони здоров'я в цілому світі поруч із серцево-судинними та онкологічними хворобами [6]. На сайті Всесвітньої організації охорони здоров'я подано структуру причин смерті за 12 років (2001–2012 роки), у якій ХОЗЛ та інфекції нижніх дихальних шляхів розділяють 3–4 місце, а сумарно фактично виходять на перше місце [6].

Практичне заняття.

Враховуючи складний перебіг і постійні доповнення і зміни в основних міжнародних керівництвах по веденню і лікуванню пульмонологічних захворювань в сучасних умовах, що проявляються поліморфізмом клінічних, рентгенологічних і морфологічних проявів, викладачі звертають особливу увагу студентів на перебіг атипичних пневмоній, тяжких форм бронхіальної астми, ідіопатичного легеневого фіброзу, загострення ХОЗЛ і невідкладних станів у пульмонології. Згаданий матеріал відображається у мультимедійному форматі, із застосуванням таблиць, графіків, рентгенограм, спірограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторно-інструментальних досліджень. Формат практичних занять різноплановий, широко застосовуються інтерактивні лекції, які дають змогу студентам не лише слухати лектора, але й брати активну участь в обговоренні теми лекції. Практичне заняття будується як діалог спілкування викладача і студента, а також студентів між собою. На практичних заняттях широко використовується метод реальних ситуаційних задач, що містять всі необхідні дані та умови для їх вирішення.

Студенти вчать критично мислити, приймати продумані рішення, колективно обговорювати поставлену проблему. Дуже важливо на занятті створити умови, що сприяють створенню колегіальної атмосфери в групі та розвитку взаєморозуміння між викладачами і студентами. Для підготовки до практичного заняття на кафедрі використовуються власні розроблені посібники з питань пульмонології англійською мовою, які містять не тільки відповідний за суттєвим об'ємом до навчаль-

ної програми матеріал, але й взірці тестового контролю знань, а також типові ситуаційні задачі, вирішення яких допомагає у засвоєнні теми і практичному застосуванні набутих знань.

Календарно-тематичний план лекцій та практичних занять для студентів іноземного факультету представлений на сайті кафедри та кафедральних стендах, що дозволяє студентам систематично знайомитися з темами занять. Кожного року в матеріали практичних занять і лекцій вносяться доповнення та зміни. Викладачі кафедри постійно проводять підготовку тестових завдань, які систематично поповнюються і оновлюються. Ці тести використовуються для визначення поточного та заключного контролів рівня знань студентів. Після виконаного завдання студенти можуть відразу дізнатися про отримані результати, а також самостійно перевірити правильність відповідей. Відповіді на тестові завдання обговорюються викладачем та студентами.

Самостійна робота. До ефективних методів і прийомів організації самостійної роботи студентів відносяться: забезпечення студентів наочними, навчальними аудіо-, відео- і комп'ютерними засобами навчання, розвиненою інформаційною базою; оптимізація методів навчання, впровадження в навчальний процес інтерактивних технологій навчання для підвищення продуктивності праці викладача; розробка і впровадження електронних посібників у навчальний процес; активне використання інформаційних технологій, що дозволяють студентів у зручній для нього час освоювати навчальний матеріал; участь у розборі проблемних ситуацій; підбір рекомендованої навчальної, довідкової, методичної та наукової літератури, підготовка навчальних та методичних матеріалів, індивідуальних творчих завдань для організації самостійної роботи студентів; застосування системи комунікативних завдань для розвитку всіх комунікативних умінь; проведення самоконтролю з боку студента: аналіз виконаної діяльності та її самооцінка; облік індивідуальних і групових особливостей студентів, компетентне керівництво самостійною роботою студентів; чіткі критерії контролю та оцінки роботи студента [5, 2].

Самостійна робота студентів на практичному занятті вимагає сучасного інформаційного забезпечення [5, 3]. Для кожної теми практичного заняття створені ситуаційні задачі, набори рентгенограм, томограм, спірограм, навчальні історії хвороб, методичні вказівки для студентів та методичні рекомендації для викладачів. Студенти ознайомлюються з основним міжнародним керівництвом по кожній патології.

Для закріплення набутого рівня знань та практичних навичок з курсу пульмонології студенти мають змогу брати активну участь (за власним бажанням) у роботі постійно діючого на кафедрі наукового студентського гуртка, в нічних чергуваннях у клініці, яка базується в обласному фтизіопульмонологічному центрі.

Наукові здобуття сучасної медичної освіти у вузах України будуть сприяти зацікавленості в навчанні нових іноземних громадян у нашій державі. Високий професіоналізм і бажання до наукового прогресу є показником великої кількості іноземних громадян у нашому навчальному закладі, яка щороку збільшується. У результаті Україна, дотримуючись глобальних освітніх тенденцій, займає достойне місце у сучасному інформаційному світі.

Висновки.

Напрацювання колективу кафедри фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб Івано-Франківського національного медичного університету в комплексі з сучасним оснащенням навчальних кімнат та лекційних аудиторій, динамічне забезпечення педагогічного процесу новітніми інформаційними технологіями, систематичне оновлення та поповнення матеріалів, всебічна видавнича та наукова діяльність, сприяють не тільки постійному підвищенню якості навчального процесу, але й зростанню зацікавленості студентів предметом і проблемами пульмонології, що позитивно впливає на перспективу подальшої професійної орієнтації майбутніх лікарів.

Література

1. Білозір Л. І. Інноваційні технології та методологія викладання фтизіатрії студентам з англомовною формою навчання в умовах євроінтеграції медичної освіти / Л. І. Білозір, І. Г. Ільницький, О. П. Костик, У. Б. Чуловська, М. Л. Павленко // Український пульмонологічний журнал. – 2013. – № 1. – С. 52–56.
2. Болюбаш Н. В. Самостійна робота студентів при навчанні їх іноземної мови професійного спрямування: навчальні стратегії / Н. В. Болюбаш // Актуальні питання викладання іноземних мов у ВНЗ та самостійна робота студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання: матер. міжнар. наук.- практич. конф. (16-17 квітня 2009 р.). – 2009. – 100 с. (серія «Наука»). – С. 81–84.
3. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение : [учеб. пособ.] / В. А. Козаков. – К.: Вища школа. – 1990. – С. 246.
4. Олексенко В. М. Реалізація інноваційних педагогічних технологій у підготовці фахівців у вищих технічних навчальних закладах: теорія і практика. [моногр.] / В. М. Олексенко. – № 13. – 2007. – С. 280.
5. Субота Л. А. Самостійна навчальна діяльність іноземних студентів у вивченні текстів / Л. А. Субота // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2012. – № 1(17). – С. 188–191.
6. Толох О. С. Хронічне обструктивне захворювання легень: Нові рішення старих проблем / О. С. Толох // Український пульмонологічний журнал. – 2017. – № 3. – С. 51–56.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 30.11.2018 р.
Рекомендовано до друку д.м.н., професором Децик О.З.,
д.м.н, професором Білобрюком Р.І. (м.Київ)*

METHODOLOGY OF TEACHING A COURSE OF PULMONOLOGY TO STUDENTS WITH A FOREIGN FORM OF EDUCATION

**Savelikhina I.O, Ostrovska K.M, Varunkiv O.I,
Kulynych-Miskiv M.O, Korzh G.Z, Ostrovskyy M.M**

*Ivano-Frankivsk National Medical University; department of phthisiology
and pulmonology with a course of occupational diseases;
e-mail: iryna.savelikhina@gmail.com*

In the education system of Ukraine, the concept of training doctors is being developed in accordance with the requirements of the World Federation of Medical Education and the main provisions of the Bologna Process. One of the participants in the implementation of reforms and innovations in medicine of Ukraine is the Ivano-Frankivsk National Medical University. The modern level of education changes the types and forms of teaching, the conditions of which are motivativnost, dynamism, flexibility, activation of thinking, decision-making in specific situations. Along with the intensification of training due to the professional and pedagogical skills of teachers on the use of advanced technologies, new methods of exercises that increase motivation, professionalism, and activity, bring more efficiency every day. In our country there are all conditions that would shape the interest of future physicians in obtaining a profession, aspiration for self-improvement and highlight the issue of improving the quality of vocational training. In order to increase the rating and the level of higher education in Ukraine, the positive role is played by the positive dynamics of the number of students in higher education in English.

The features of teaching a course of pulmonology to students with an English language form of education are outlined. The positive role of the new computer technologies of the educational process in the organization of independent work of the student during the academic time is noted. The acquired knowledge in the field of pulmonology will contribute to the formation of clinical thinking and improve the quality of training and competitiveness of the doctors.

Key words: *course of pulmonology, foreign students, teaching methods.*